

УДК 378:81:004.7(4-67ЄС)

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-12\(42\)-1160-1174](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-12(42)-1160-1174)

Харченко Інна Іванівна доктор педагогічних наук, професор кафедри державно-правових дисциплін та українознавства, Сумський національний аграрний університет, м. Суми, <https://orcid.org/0000-0001-8190-4607>

Гайдамаченко Валерія Володимирівна викладач філологічних дисциплін, кафедра теоретичних дисциплін, Коледж хореографічного мистецтва «Київська муніципальна академія танцю імені Сержа Лифаря», м. Київ, <https://orcid.org/0009-0008-2452-3857>

Сіладі Василь Васильович доктор філософії, доцент, кафедра філології, Закарпатський університет імені Ференца Ракоці II, м. Берегово, <https://orcid.org/0000-0002-9710-2286>

АДАПТАЦІЯ ЗМІСТУ ФІЛОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ДО ВИМОГ ЄДИНОГО ЦИФРОВОГО РИНКУ ЄС ТА МОВНОЇ ПОЛІТИКИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Анотація. У статті здійснено теоретико-методологічне обґрунтування оновлення змісту філологічної підготовки відповідно до вимог Єдиного цифрового ринку ЄС та сучасних тенденцій мовної глобалізації. Розкрито концептуальні засади переорієнтації лінгвістичної освіти на цифрові формати комунікації, посилення ролі мультимодальних платформ і формування в здобувачів здатності працювати з інноваційними мовними ресурсами.

Особливу увагу приділено інституційним і технологічним чинникам трансформації змісту навчання, зокрема розвитку європейських цифрових екосистем, політики багатомовності та нових моделей функціонування мовних практик у глобальному середовищі.

Метою дослідження є визначення теоретичних засад та практичних орієнтирів модернізації філологічної підготовки в контексті інтеграції до європейського цифрового простору та світових мовних трансформацій. Методологічну основу становлять системний, порівняльний, контент-аналітичний і компетентнісний підходи, що забезпечили комплексне дослідження чинників, які впливають на формування оновлених освітніх траєкторій.

Результати показали, що поширення цифрових технологій і глобальних комунікаційних форматів зумовлює необхідність переосмислення структури лінгвістичної підготовки. Доведено, що на сучасному ринку праці зростає попит на фахівців, здатних використовувати мультимедійні ресурси, автоматизовані системи опрацювання мовних даних і цифрові корпуси. Виокремлено освітні, технологічні та нормативні детермінанти, що формують нову модель професійної підготовки, орієнтовану на інтеграцію в європейський освітній простір та ефективну взаємодію в цифровому середовищі.

У висновках узагальнено результати дослідження та підкреслено їхню практичну значущість для закладів вищої освіти, розробників освітніх програм, лінгвістів-практиків і фахівців у сфері цифрової комунікації. Отримані результати можуть слугувати основою для оновлення навчальних планів, удосконалення компетентнісних моделей та прогнозування подальших напрямів розвитку філологічної підготовки в умовах цифрових і глобалізаційних змін.

Ключові слова: багатомовність, комунікація, інтеграція, цифровізація, компетентності, освітні стандарти, платформи, технології.

Kharchenko Inna Ivanivna Dr. hab. in Pedagogics, Professor of the Department of State Law Disciplines and Ukrainian Studies, Sumy National Agrarian University, Sumy, <https://orcid.org/0000-0001-8190-4607>

Haidamachenko Valeriia Volodymyrivna Lecturer in Philological Disciplines, Department of Theoretical Disciplines, Serge Lifar Kyiv Municipal Academy of Dance, Kyiv, <https://orcid.org/0009-0008-2452-3857>

Siladi Vasyl Vasyliovych PhD, Associate Professor, Department of Philology, Transcarpathian Ferenc Rákóczi II University, Berehove, <https://orcid.org/0000-0002-9710-2286>

ADAPTATION OF THE CONTENT OF PHILOLOGICAL EDUCATION TO THE REQUIREMENTS OF THE EU DIGITAL SINGLE MARKET AND THE LANGUAGE POLICY OF GLOBALIZATION

Abstract. The article presents a theoretical and methodological rationale for updating the content of philological training in accordance with the requirements of the EU Digital Single Market and contemporary trends in language globalization. The conceptual foundations for reorienting linguistic education toward digital communication formats, strengthening the role of

multimodal platforms, and developing students' ability to work with innovative language resources are outlined. Special attention is paid to institutional and technological factors influencing the transformation of educational content, including the development of European digital ecosystems, multilingualism policies, and new models of linguistic practices functioning in a global environment.

The purpose of the study is to identify theoretical foundations and practical guidelines for modernizing philological training in the context of integration into the European digital space and global linguistic transformations. The methodological framework is based on systemic, comparative, content-analytical, and competence-based approaches, which ensured a comprehensive examination of the factors shaping updated educational trajectories.

The results demonstrate that the spread of digital technologies and global communication formats necessitates a rethinking of the structure of linguistic training. It is shown that the modern labor market increasingly demands specialists capable of using multimedia resources, automated language-processing systems, and digital corpora. Educational, technological, and regulatory determinants that shape a new model of professional training, aimed at integration into the European educational space and effective interaction in a digital environment, are identified.

In the conclusions, the study summarizes the main findings and emphasizes their practical significance for higher education institutions, curriculum developers, linguistic practitioners, and specialists in digital communication. The results may serve as a basis for updating curricula, improving competence-based models, and forecasting further directions in the development of philological training under conditions of digital and global changes.

Keywords: multilingualism, communication, integration, digitalization, competences, educational standards, platforms, technologies.

Постановка проблеми. Глобальні трансформації у сфері цифрових комунікацій та стрімкий розвиток цифрових інфраструктур Європейського Союзу (далі – ЄС) актуалізують потребу переосмислення підходів до формування змісту філологічної освіти. Протягом останнього десятиліття в країнах ЄС послідовно впроваджуються політики розбудови Єдиного цифрового ринку, що передбачає уніфікацію стандартів цифрової взаємодії, забезпечення мобільності даних і підтримку багатомовних комунікаційних практик. У цьому контексті виникає потреба адаптації освітніх програм до нових реалій, де знання іноземних мов поєднується з умінням працювати з цифровими ресурсами, мультимодальними платформами та автоматизованими інструментами опрацювання мовної інфраструкції.

В українській системі вищої освіти модернізація філологічної підготовки набуває особливого значення у зв'язку з інтеграцією до Європейського освітнього простору та зростанням ролі мовної політики глобалізації. Поступове впровадження цифрових освітніх рішень, розвиток національної інфраструктури електронного навчання та посилення взаємодії з європейськими інституціями створюють умови для формування нових компетентнісних моделей. Однак постає низка викликів, пов'язаних із необхідністю оновлення навчальних планів, перегляду методичних підходів і адаптації професійних стандартів до цифрової логіки функціонування мовних процесів.

У країнах ЄС упровадження цифрових стратегій у сфері освіти вже продемонструвало ефективність у підвищенні якості мовної підготовки та забезпеченні конкурентоспроможності фахівців на міжнародному ринку праці. Досвід Німеччини, Франції, Фінляндії, Естонії та Польщі свідчить про те, що поєднання цифрових технологій і багатомовної політики сприяє формуванню гнучких освітніх траєкторій і підвищенню рівня комунікативної компетентності здобувачів. Такі підходи доводять актуальність адаптації українських освітніх стратегій до подібних моделей розвитку.

Для забезпечення відповідності філологічної освіти вимогам сучасного цифрового середовища необхідне комплексне оновлення її змісту, інструментарію та цільових орієнтирів. Це сприятиме формуванню мовних компетентностей нового типу, що відповідають викликам Єдиного цифрового ринку ЄС та глобалізаційним тенденціям розвитку мов.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема цифровізації освіти, формування цифрових і мовних компетентностей, а також адаптації освітніх систем до глобального та європейського цифрового середовища активно розробляється у вітчизняних і закордонних наукових дослідженнях. Зокрема, М. Демянчук та І. Боднарчук визначають цифровізацію основним вектором оновлення змісту підготовки фахівців, що зумовлює появу нових вимог до професійних і комунікативних умінь [1]. Питання педагогічних пріоритетів цифрової трансформації розкриває С. Сисоєва, акцентуючи на необхідності переосмислення ролі викладача та впровадженні інноваційних моделей навчання [2]. Вплив цифровізації на структуру професійної підготовки та трансформацію вимог до освітніх результатів докладно висвітлюють С. Замрозевич-Шадріна, О. Юденкова та С. Антошук, наголошуючи на необхідності формування навичок майбутнього [3].

У наукових публікаціях також розглядаються інструменти розвитку інформаційно-цифрової компетентності майбутніх педагогів. Так, Л. Тітова аналізує онлайн-засоби її формування в умовах дистанційного навчання [4], тоді як І. Закрижевська та Л. Овод акцентують на ролі цифрової етики та

академічної доброчесності в освітньому процесі [5]. Питання інтернаціоналізації та кооперації системи вищої освіти в умовах глобалізації вивчає С. Бєбко [6], а проблеми впливу глобальних трансформацій на зміст і роль сучасної вищої освіти – О. Іванова, І. Прудченко та С. Лапшин [7]. Теоретичні основи цифрової компетентності майбутніх викладачів і особливості її формування у фаховій підготовці окреслюють М. Близнюк та Я. Радько [8].

Значну увагу науковці приділяють також цифровим технологіям у професійній освіті та їхньому потенціалу для модернізації освітнього середовища. Зокрема, О. Пищик розглядає цифрові інструменти як чинник відбудови системи професійної освіти [9], а В. Биков, О. Спірін та О. Пінчук формулюють сучасні завдання цифрової трансформації освіти на національному рівні [10]. Питання глобалізованого інформаційного суспільства та його впливу на освітні процеси розкриває А. Цибаль-Міхальська [11], тоді як Д. Дзвінчук зі співавторами аналізують взаємозв'язок освітнього простору та ефективності держави в умовах розвитку суспільства знань [12].

Особливу групу становлять міжнародні дослідження, присвячені впливу штучного інтелекту (далі – ШІ) та новітніх технологій на навчання іноземних мов. Систематичний аналіз застосування ШІ в навчанні англійської мови майбутніх педагогів здійснюють Б. Пенья-Акунья (B. Peña-Acuña) та Р. Дурау (R. Durão) [13]. Можливості emerging technologies для університетського мовного навчання, зокрема застосування цифрових платформ, мультимодальних інструментів та сервісів ШІ, узагальнюють Б. Клімова та співавтори (B. Klimova et al.) [14]. Аналогічний підхід демонструють І. Жукевич та О. Спірічева, які розглядають ШІ як ефективний засіб розвитку іншомовних навичок здобувачів освіти.

Проаналізовані джерела засвідчують, що цифровізація освіти, зокрема філологічної, відбувається в тісному взаємозв'язку з глобальними та європейськими інтеграційними процесами, розвитком цифрових інструментів, поширенням ШІ й зміною вимог до професійної діяльності педагогів. Наявні дослідження підкреслюють необхідність адаптації змісту філологічної освіти до стандартів Єдиного цифрового ринку ЄС, оновлення методик навчання іноземних мов, формування цифрової етики та забезпечення якості освіти в цифровому середовищі. Отже, подальша наукова увага має бути спрямована на розроблення моделей інтеграції цифрових і мовних компетентностей, удосконалення інструментів ШІ для підтримки навчання та забезпечення відповідності освітніх програм міжнародним стандартам.

Мета дослідження – обґрунтувати теоретичні та методичні засади адаптації змісту філологічної освіти до вимог Єдиного цифрового ринку ЄС

та стратегій мовної глобалізації, а також визначити напрями модернізації освітніх програм з урахуванням цифрових компетентностей, мультилінгвальної комунікації та європейських стандартів якості освіти.

Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання:

1) проаналізувати нормативні, концептуальні й методологічні засади функціонування Єдиного цифрового ринку ЄС та їхній вплив на мовну та освітню політику;

2) виявити основні вимоги до цифрової, комунікативної й міжкультурної компетентностей філолога в умовах глобалізації та цифрової трансформації;

3) систематизувати сучасні підходи до формування змісту філологічної освіти відповідно до європейських рекомендацій і потреб ринку праці;

4) визначити інструменти цифровізації, що забезпечують оновлення методів і засобів підготовки філологів у контексті інтеграції до Єдиного цифрового простору;

5) розробити практичні рекомендації для модернізації освітніх програм, спрямованих на формування компетентностей, необхідних для ефективної мовної діяльності в глобалізованому та цифровізованому суспільстві.

Виклад основного матеріалу. Трансформація філологічної освіти в сучасних умовах європейської інтеграції та глобальної цифровізації зумовлює глибоке оновлення її змістових, методичних і технологічних засад. Єдиний цифровий ринок ЄС формує нові вимоги до професійної діяльності фахівців гуманітарної сфери, передусім щодо володіння цифровими інструментами комунікації, роботи з мультимодальними текстами й забезпечення ефективної міжкультурної взаємодії. У поєднанні з глобальною мовною політикою, спрямованою на збереження лінгвістичного різноманіття та забезпечення спільних комунікативних стандартів, ці процеси створюють передумови для перегляду традиційних підходів до підготовки філологів.

Зміни, що відбуваються в соціально-комунікативному середовищі, вимагають від закладів вищої освіти (далі – ЗВО) формування в здобувачів здатності працювати в цифровому просторі ЄС, який характеризується інтегрованістю сервісів, уніфікацією освітніх вимог та високими стандартами цифрової грамотності. Зміст філологічної освіти потребує адаптації до цих тенденцій, що передбачає посилення орієнтації на формування цифрової, медіалінгвістичної та мультилінгвальної компетентностей [1, с. 77].

Особливого значення набуває здатність майбутніх філологів працювати з цифровими платформами, інструментами автоматизованого аналізу

тексту, системами машинного перекладу та технологіями ШІ, що активно застосовуються в комунікаційних практиках ЄС. Водночас важливим залишається збереження фундаментальної лінгвістичної підготовки, що забезпечує здатність до критичного аналізу текстів, інтерпретації культурних кодів і професійної діяльності в багатомовному середовищі [2, с. 27].

У цьому контексті першочерговим завданням є аналіз нормативних, концептуальних та методологічних засад функціонування Єдиного цифрового ринку ЄС, оскільки саме вони визначають стратегічні рамки трансформації освітніх систем держав-членів та країн-партнерів. Документи Європейської Комісії, зокрема Digital Single Market Strategy, European Skills Agenda та Digital Education Action Plan, окреслюють основні напрями цифрової модернізації, які безпосередньо впливають на мовну політику, механізми забезпечення доступності освітніх ресурсів та вимоги до компетентнісного профілю фахівців гуманітарної сфери. Їхнє системне вивчення дає змогу визначити, які компетентності є пріоритетними для інтеграції в європейській освітній простір і як вони мають бути відображені в оновлених програмах філологічної підготовки [3, с. 218].

Особливої уваги потребує методологічний аспект осмислення впливу Єдиного цифрового ринку на зміст вищої філологічної освіти. Цифрова інтеграція в межах ЄС ґрунтується на принципах інтероперабельності, відкритості, мобільності та безперервного професійного розвитку, що зумовлює перегляд традиційних підходів до мовної освіти. Йдеться не лише про технічне оновлення інструментів, а й про зміну лінгвометодологічних орієнтирів, зокрема посилення ролі мультимодальної комунікації, використання автоматизованих систем аналізу дискурсу, формування навичок роботи з великими масивами лінгвістичних даних та інтеграцію елементів цифрової гуманітаристики.

Водночас нормативні засади ЄС визначають необхідність збереження мовного різноманіття як фундаментальної цінності європейської спільноти. Це актуалізує питання балансу між гармонізацією мовних стандартів, необхідних для функціонування цифрового ринку, та підтриманням культурно-мовної унікальності кожної країни. Для української системи філологічної освіти це означає потребу синхронно формувати компетентності європейського зразка та зберігати національну лінгвокультурну ідентичність, що має бути відображено в змісті навчальних дисциплін, сучасних методах викладання й вимогах до результатів навчання [4, с. 135].

Нормативні та концептуальні положення Єдиного цифрового ринку ЄС безпосередньо впливають на модернізацію освітніх програм філологічного спрямування, зумовлюючи їхню переорієнтацію на формування цифрових, комунікативних та міжкультурних компетентностей, необхідних

для ефективної діяльності в умовах європейського освітнього й професійного простору. Оновлення програм передбачає інтеграцію модулів, спрямованих на опанування цифрових освітніх платформ, інструментів мультимодальної комунікації, технологій автоматизованої обробки текстів і лінгвістичних даних, що відповідає вимогам Digital Education Action Plan та рамкам цифрових навичок DigComp. Унаслідок цього навчальні плани поступово змінюють структуру: традиційні дисципліни доповнюються курсами з цифрової лінгвістики, академічного письма в цифровому середовищі, цифрової етики та управління інформацією [5, с. 234].

Паралельно трансформується структура оновлених професійних стандартів філолога, які мають відображати здатність майбутнього фахівця працювати в багатомовному, мультимодальному, інтегрованому цифровому середовищі. До переліку професійних компетентностей дедалі частіше додають уміння застосовувати інструменти ШІ для аналізу мовних даних, навички критичної оцінки цифрових ресурсів, здатність забезпечувати якість комунікації в умовах багатомовності та цифрової мобільності. Це підкреслює необхідність систематичного оновлення освітніх стандартів відповідно до європейських рамкових документів, що забезпечує узгодженість національних освітніх результатів із вимогами ЄС (табл. 1).

Таблиця 1

**Вплив нормативних засад Єдиного цифрового
ринку ЄС на модернізацію змісту філологічної
освіти та структуру професійних стандартів**

Напрямок впливу Єдиного цифрового ринку ЄС	Зміни в освітніх програмах філологів	Модифікації в професійних стандартах
Інтероперабельність і цифрова мобільність	Упровадження навчальних модулів із використання європейських цифрових платформ, інструментів управління навчанням, сервісів онлайн-комунікації	Вимога володіти інструментами дистанційної та багатоканальної комунікації; здатність адаптувати контент для цифрових середовищ
Мультимодальна комунікація	Інтеграція курсів із мультимодального аналізу, цифрового письма, створення інтерактивного контенту	Формування компетентностей роботи з мультимедійними продуктами, умінь аналізувати та створювати мультимодальні тексти
Застосування ШІ та цифрової лінгвістики	Інтеграція дисциплін з автоматизованого аналізу текстів, корпусної лінгвістики, роботи з великими масивами даних	Вимога опанування інструментів ШІ, цифрових мовних ресурсів і технологій аналізу даних

Напрямок впливу Єдиного цифрового ринку ЄС	Зміни в освітніх програмах філологів	Модифікації в професійних стандартах
Мовне різноманіття ЄС	Розширення багатомовних програм, акцент на міжкультурній комунікації та європейських мовних стандартах	Посилення компетентностей у сфері міжкультурної взаємодії та підтримання мовної ідентичності
Цифрова етика та безпека	Введення модулів із цифрової етики, академічної доброчесності, медіаграмотності	Стандартизація вимог щодо відповідального застосування цифрових ресурсів і дотримання принципів етики

Джерело: систематизовано авторами

Узгодження змісту філологічної освіти з нормативними засадами Єдиного цифрового ринку ЄС закономірно зумовлює потребу визначення тих компетентнісних орієнтирів, які формують профіль сучасного філолога. Цифрова трансформація, глобалізація комунікаційних процесів і зростання ролі мультимодальних форматів взаємодії потребують перегляду традиційних підходів до підготовки фахівців мовної сфери [6, с. 32]. У цьому контексті необхідно чітко систематизувати вимоги до цифрової, комунікативної та міжкультурної компетентностей, які стають визначальними для професійної діяльності у європейському та глобальному освітньому просторі. Узагальнення положень європейських рамкових документів (DigComp, CEFR, European Framework for the Digital Competence of Educators, Council of Europe Language Policy) дає змогу виокремити п'ять інтегральних вимог, що визначають готовність філолога до ефективної діяльності в цифровому, мультикультурному та комунікативно насиченому середовищі (рис. 1).

Рис. 1. Основні компетентнісні вимоги до сучасного філолога
Джерело: створено авторами

Представлені компетентнісні вимоги (рис. 1) свідчать про зміщення акцентів у підготовці філолога: від традиційно лінгвоцентричної моделі до інтегрованого підходу, орієнтованого на здатність діяти в цифровому, мультимодальному й міжкультурному середовищі. Цифрова комунікація вимагає від фахівця не лише володіння мовою, а й уміння працювати з різними форматами контенту, адаптувати повідомлення до конкретних цифрових платформ та алгоритмічних середовищ. Інформаційно-цифрова грамотність охоплює вміння критично оцінювати джерела, працювати з мультимодальними даними та дотримуватися норм цифрової етики й безпеки. Міжкультурна компетентність забезпечує здатність ефективно комунікувати з представниками різних культур і враховувати соціокультурні особливості глобалізованого дискурсу. Мовленнєва й текстотворча компетентність у цифровому середовищі передбачає опанування сучасних жанрів, форматів і технік створення контенту, зокрема освітніх, наукових та публічних текстів. ІКТ-компетентність у професійній діяльності відображає здатність працювати з цифровими ресурсами, інструментами ШІ, онлайн-платформами й технологіями автоматизованої обробки мовних даних, що поступово стають невіддільною частиною філологічної практики.

Побудова змісту сучасної філологічної освіти потребує врахування рекомендацій Європейської комісії, Європейської рамки цифрових компетентностей (DigComp), Європейської рамки кваліфікацій (EQF) та положень щодо мобільності й взаємовизнання результатів навчання. У цьому контексті педагогічні підходи орієнтуються на компетентнісну модель, що поєднує лінгвістичну, цифрову, комунікативну й міжкультурну підготовку. Важливим є також інтегрування результатів сучасних досліджень ринку праці, які засвідчують підвищений запит на філологів, здатних працювати з цифровими платформами, мультимодальним контентом, інструментами NLP і сервісами автоматизованої комунікації. Така інтеграція забезпечує узгодженість освітніх програм із реальними професійними функціями та сприяє формуванню конкурентоспроможного профілю фахівця [7, с. 78].

Подальший розвиток філологічної освіти нерозривно пов'язаний із цифровізацією освітнього процесу, яка змінює як технічні, так і методичні засади професійної підготовки. До основних інструментів цифрової трансформації належать мультимедійні та інтерактивні платформи, корпусні технології, адаптивні освітні середовища, сервіси ШІ й аналітичні системи, що дають змогу персоналізувати навчання, удосконалювати мовні практики та забезпечувати швидкий доступ до актуальних ресурсів [8, с. 69]. Застосування LMS-систем, електронних корпусів, хмарних сервісів,

автоматизованих перекладачів, чат-ботів і мовних тренажерів формує нову методичну архітектуру підготовки філологів, орієнтовану на інтеграцію в Єдиний цифровий простір та підвищення ефективності освітнього процесу [9, с. 520].

Розроблення практичних рекомендацій щодо модернізації освітніх програм філологічної підготовки передбачає переорієнтацію змісту навчання на компетентнісний результат, який відповідає вимогам цифрової економіки ЄС та сучасного мовного ринку. Насамперед йдеться про узгодження освітніх цілей зі структурою професійних стандартів, які акцентують цифрову мобільність, здатність працювати з мультимодальними форматами текстів, а також уміння здійснювати міжкультурну комунікацію в транснаціональних цифрових середовищах.

Одним з основних напрямів модернізації є оновлення змістових модулів освітніх програм. Їх доцільно доповнити курсами, що охоплюють функціонування мов у цифровому середовищі, основи аналітики мовних даних, цифрову лінгводидактику, а також практичні аспекти створення й оброблення мультимедійного контенту. Таке змістове розширення сприяє формуванню в здобувачів освіти здатності працювати з мовною інформацією у форматах, характерних для Єдиного цифрового ринку.

Необхідною є також модернізація інструментального забезпечення. Цифрові платформи для мовного тренування, корпусні системи, адаптивні сервіси оцінювання, засоби автоматизованого перекладу та цифрові лабораторії створюють умови для інтенсивної мовної практики й дають змогу інтегрувати в освітній процес методи, які відповідають сучасним професійним сценаріям роботи філолога.

Удосконалення методичного забезпечення передбачає розроблення інтерактивних навчальних матеріалів, симуляцій професійних комунікативних ситуацій, мультимедійних тренажерів і проєктних завдань, що орієнтовані на взаємодію в полікультурних цифрових спільнотах. Використання таких матеріалів підсилює практичний аспект підготовки та забезпечує перехід від репродуктивних методів до діяльнісних форматів навчання.

Висновки. Дослідження дало змогу обґрунтувати теоретичні та практичні засади модернізації філологічної освіти в контексті вимог Єдиного цифрового ринку ЄС та глобалізаційних трансформацій мовної політики. Встановлено, що інтеграція України до європейського цифрового простору потребує переосмислення змістових акцентів філологічної підготовки, посилення міждисциплінарності та впровадження цифрових технологій як невіддільного елемента професійної діяльності філолога.

Розглянуто сучасні підходи до розвитку цифрової компетентності, багатомовності та міжкультурної комунікації, які свідчать про їхній

визначальний вплив на оновлення освітніх стандартів і програм. У цьому контексті підготовка майбутніх філологів має забезпечувати сформованість умінь працювати з цифровими ресурсами, створювати мультимодальний контент, ефективно взаємодіяти в багатомовних віртуальних середовищах і гарантувати якість мовних послуг у транснаціональних комунікативних просторах

Систематизовано основні вимоги до фахівця-філолога в умовах цифрової трансформації: цифрова грамотність, комунікативна мобільність, критичне мислення, міжкультурна компетентність і здатність до роботи з великими масивами мовних даних. Вони формують цілісну професійну модель, релевантну сучасним тенденціям європейського освітнього простору.

Визначено сучасні підходи до оновлення змісту філологічної освіти, які передбачають розширення цифрових компонентів, інтеграцію корпусної лінгвістики, аналітичних платформ, симуляційних засобів та проектних методів навчання. Застосування таких інструментів забезпечує розвиток професійних компетентностей, адаптованих до умов швидкозмінного інформаційного середовища.

Сформульовані практичні положення щодо модернізації освітніх програм підтверджують необхідність переходу до гнучких, модульних і практико-орієнтованих моделей навчання, здатних забезпечити високу конкурентоспроможність випускників. Реалізація запропонованих напрямів оновлення сприятиме підвищенню якості філологічної підготовки, її відповідності європейським стандартам і запитам ринку праці, а також посиленню ролі філолога як медіатора між культурами в умовах глобалізованого й цифровізованого суспільства.

Перспективи подальших досліджень полягають у поглибленому аналізі ефективності впровадження цифрових компонентів у філологічну освіту, зокрема корпусних, симуляційних і аналітичних інструментів, а також у вивченні впливу модульних і практико-орієнтованих моделей навчання на формування професійних компетентностей майбутніх філологів.

Література:

1. Демянчук М., Боднарук І. Цифровізація освіти як вектор підготовки фахівців XXI століття. *Viae Educationis*. 2022. Т. 1. № 4. С. 74–81. DOI: <https://doi.org/10.15804/ve.2022.04.09>
2. Сисоєва С. Педагогічні аспекти цифровізації освіти. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2021. № 4(69). С. 24–32. <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2021.4.3>
3. Замрозевич-Шадріна С. Р., Юденкова О. П., Антощук С. В. Навички майбутнього в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців: як цифровізація

змінює вимоги до освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 1, Т. 2. С. 216–221. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/71-2-33>

4. Тітова Л. О. Онлайн-засоби формування інформаційно-цифрової компетентності майбутніх педагогів в умовах дистанційного навчання. *Věda a perspektivy*. 2022. № 5(12). С. 132–143. DOI: [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2022-5\(12\)-132-143](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2022-5(12)-132-143)

5. Закрижевська І., Овод Л. Роль освіти у формуванні цифрової етики та підтримці академічної доброчесності. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2024. Т. 334, № 5. С. 232–237. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-334-33>

6. Бєбко С. Інтернаціоналізація та кооперація системи вищої освіти України в умовах глобальних викликів. *Науковий вісник Полісся*. 2021. № 2(21). С. 28–38. DOI: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2020-2\(21\)-28-38](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2020-2(21)-28-38)

7. Іванова О., Прудченко І., Лапшин С. Вплив глобалізації на структуру, зміст і роль вищої освіти. *Людинознавчі студії: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філософія»*. 2024. № 48. С. 72–87. DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4700.48.5>

8. Близнюк М., Радько Я. Теоретичні основи цифрової компетентності майбутніх викладачів професійної освіти у фаховій підготовці. *Українська професійна освіта = Ukrainian Professional Education*. 2025. № 17. С. 60–79. DOI: <https://doi.org/10.33989/2519-8254.2025.17.342369>

9. Пищик О. Цифрові технології у професійній освіті: перспективи для відбудови країни. *Інноваційна професійна освіта*. 2024. Т. 6, № 19. С. 518–525. DOI: <https://doi.org/10.32835/2786-619X.2024.6.19.518-525>

10. Биков В. Ю., Спірін О. М. Пінчук О. П. Сучасні завдання цифрової трансформації освіти. *Вісник Кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття»*. 2020. № 1. С. 27–36. DOI: [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(1\).2020.27-36](https://doi.org/10.35387/ucj.1(1).2020.27-36)

11. Цибаль-Міхальська А. Сучасне глобалізоване суспільство та його орієнтація на медіадосвід – потреба суспільства, орієнтованого на знання. *Освіта для цифрової трансформації суспільства / Edukacja dla cyfrowej transformacji społeczeństwa / Education for digital transformation of society : монографія*. У 2 т. Т. 1. Київ, 2024. С. 47–61. URL: <https://surl.lt/zqrmet> (дата звернення 20.11.2025).

12. Дзвінчук Д., Довгань В., Крюков О., Радченко О. Освітній простір в інформаційному суспільстві та «суспільстві знань» як чинник ефективності держави. *Інноваційні технології в сучасному освітньому просторі: кол. монографія*. Суми, 2020. С. 12–30. URL: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/14608/1/MonPaluch.pdf> (дата звернення 20.11.2025).

13. Peña-Acuña B., Durão R. C. F. Learning English as a second language with artificial intelligence for prospective teachers: a systematic review. *Frontiers in Education*. 2024. Vol. 9. DOI: <https://doi.org/10.3389/educ.2024.1490067>

14. Klimova B., Pikhart M., Polakova P., Cerna M., Yayilgan S. Y., Shaikh S. A systematic review on the use of emerging technologies in teaching English as an applied language at the university level. *Systems*. 2023. Vol. 11, № 1. Article 42. DOI: <https://doi.org/10.3390/systems11010042>

15. Жукевич І., Спірічева О. Трансформація вивчення іноземних мов: штучний інтелект як інструмент розвитку мовленнєвих навичок студентів. *International Science Journal of Education & Linguistics*. 2024. №3(3). С. 45–55. DOI: <https://doi.org/10.46299/j.isjel.20240303.06>

References:

1. Demianchuk, M., & Bodnaruk, I. (2022). Tsyfrovizatsiia osvity yak vektor pidhotovky fakhivtsiv XXI stolittia [Digitalization of education as a vector of training specialists of the 21st century]. *Viae Educationis*, 1(4). <https://doi.org/10.15804/ve.2022.04.09> [in Ukrainian].
2. Sysoieva, S. (2021). Pedahohichni aspekty tsyfrovizatsii osvity [Pedagogical aspects of digitalization of education]. *Neperervna profesiina osvita: teoriia i praktyka – Continuing professional education: theory and practice*, 4(69), 24–32. <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2021.4.3> [in Ukrainian].
3. Zamrozevych-Shadrina, S. R., Yudenkova, O. P., & Antoshchuk, S. V. (2024). Navylchky maibutnoho v protsesi profesiinoy pidhotovky maibutnykh fakhivtsiv: yak tsyfrovizatsiia zminiue vymohy do osvity [Future skills in the training of specialists: how digitalization changes educational requirements]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Current Issues of the Humanities*, 1(2), 216–221. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/71-2-33> [in Ukrainian].
4. Titova, L.O. (2022). Onlain-zasoby formuvannia informatsiino-tsyfrovoi kompetentnosti maibutnykh pedahohiv v umovakh dystantsiinoho navchannia [Online tools for developing information-digital competence of future teachers under distance learning]. *Věda a perspektivy – Science and Perspectives*, 5(12), 132–143. [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2022-5\(12\)-132-143](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2022-5(12)-132-143) [in Ukrainian].
5. Zakryzhevskaya, I., & Ovod, L. (2024). Rol osvity u formuvanni tsyfrovoi etyky ta pidtrymtsi akademichnoi dobrochesnosti [The role of education in shaping digital ethics and supporting academic integrity]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu – Bulletin of Khmelnytskyi National University*, 334(5), 232–237. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-334-33> [in Ukrainian].
6. Bebko, S. (2021). Internatsionalizatsiia ta kooperatsiia systemy vyshchoi osvity Ukrainy v umovakh hlobalnykh vyklykiv [Internationalization and cooperation of the Ukrainian higher education system under global challenges]. *Naukovyi visnyk Polissia – Scientific Bulletin of Polissya*, 2(21), 28–38. [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2020-2\(21\)-28-38](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2020-2(21)-28-38) [in Ukrainian].
7. Ivanova, O., Prudchenko, I., & Lapshyn, S. (2024). Vplyv hlobalizatsii na strukturu, zmist i rol vyshchoi osvity [The impact of globalization on the structure, content and role of higher education]. *Liudynoznavchi studii. Seriya Filosofiia – Human Studies. Philosophy Series*, 48, 72–87. <https://doi.org/10.24919/2522-4700.48.5> [in Ukrainian].
8. Blyzniuk, M., & Radko, Ya. (2025). Teoretychni osnovy tsyfrovoi kompetentnosti maibutnykh vykladachiv profesiinoy osvity u fakhovii pidhotovtsi [Theoretical foundations of digital competence of future vocational education teachers in professional training]. *Ukrainska profesiina osvita – Ukrainian Professional Education*, 17, 60–79. <https://doi.org/10.33989/2519-8254.2025.17.342369> [in Ukrainian].
9. Pyschych, O. (2024). Tsyfrovi tekhnolohii u profesiinii osviti: perspektyvy dlia vidbudovy krainy [Digital technologies in vocational education: prospects for rebuilding the country]. *Innovatsiina profesiina osvita – Innovative Vocational Education*, 6 (19), 518–525. <https://doi.org/10.32835/2786-619X.2024.6.19.518-525> [in Ukrainian].
10. Bykov, V. Yu., Spirin, O. M., & Pinchuk, O. P. (2020). Suchasni zavdannia tsyfrovoi transformatsii osvity [Modern tasks of digital transformation of education]. *Visnyk Kafedry UNESCO «Neperervna profesiina osvita XXI stolittia» – UNESCO Chair Bulletin*

“Lifelong Professional Education of the 21st Century”, 1, 27–36. [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(1\).2020.27-36](https://doi.org/10.35387/ucj.1(1).2020.27-36) [in Ukrainian].

11. Tsybal-Mikhalska, A. (2024). Suchasne hlobalizovane suspilstvo ta yoho orientatsiia na mediadosvid [Modern globalized society and its orientation toward media experience]. In *Osvita dlia tsyfrovoyi transformatsii suspilstva: monohrafiia – Education for digital transformation of society: monograph, 1.* (pp. 47–61). Kyiv. Retrieved from <https://surl.lt/zqrmet> [in Ukrainian].

12. Dzvinchuk, D., Dovhan, V., Kriukov, O., & Radchenko, O. (2020). Osvitnii prostir v informatsiinomu suspilstvi ta «suspilstvi znan» yak chynnyk efektyvnosti derzhavy [Educational space in the information society and the “knowledge society” as a factor of state efficiency]. In *Innovatsiini tekhnolohii v suchasnomu osvitnomu prostori: kol. monohrafiia – Innovative technologies in the modern educational space: a collective monograph* (pp. 12–30). Sumy. Retrieved from <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/14608/1/MonPaluch.pdf> [in Ukrainian].

13. Peña-Acuña, B., Durão, R.C.F. (2024). Learning English as a second language with artificial intelligence for prospective teachers: a systematic review. *Frontiers in Education, 9*. <https://doi.org/10.3389/educ.2024.1490067>

14. Klimova, B., Pikhart, M., Polakova, P., Cerna, M., Yayilgan, S. Y., & Shaikh, S. (2023). A systematic review on the use of emerging technologies in teaching English as an applied language at the university level. *Systems, 11*(1), 42. DOI: <https://doi.org/10.3390/systems11010042>.

15. Zhukevych, I., & Spiricheva, O. (2024). Transformatsiia vyvchennia inozemnykh mov: shtuchnyi intelekt yak instrument rozvytku movlennievykh navychok studentiv [Transformation of foreign language learning: artificial intelligence as a tool for developing students’ language skills]. *International Science Journal of Education & Linguistics, 3*(3), 45–55. DOI: <https://doi.org/10.46299/j.isjel.20240303.06> [in Ukrainian].